

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Knihovna je služba – dvojí role NTK

Konference IKI 2013

Martin Svoboda

martin.svoboda@techlib.cz

Praha, 21. 11. 2013

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚŠTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Historie knihovny

- přinejmenším od roku **1867** byla společná knihovna české a německé techniky financována ze zemského rozpočtu, odborně byla řízena společnou radou německé a české techniky
- **1960** – KVŠT je odňata vysokým školám, **ztrácí přímého klienta – s tím postupně i schopnost efektivně sloužit**
- po válce začíná knihovna dostávat – a sama na sebe bere – **národní funkce**
 - Technické dokumentační středisko (1946-1960)
 - ÚEVZOD (1969 - 1995)
 - Národní středisko ISSN (1991 -)
 - SIGLE (1996 - 2005)
 - Konsorcia (Springer, Elsevier, Kluwer, Academic Press, J. Wiley,... 2000 -)
 - VPK (2000 -)
 - Portál / Brána Tech (2001 -)
 - Katalog STM (2003 -)

09\09\09 – NTK otevřena veřejnosti

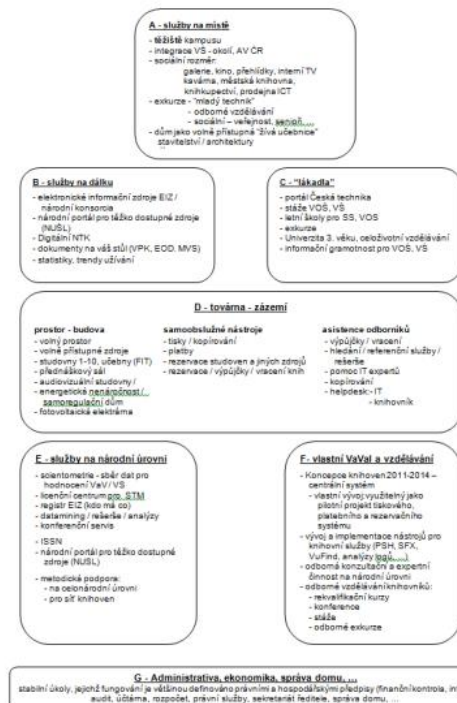
Vize 2012 – 2015 (*2011)

Nový pohled na vlastní činnost

- SWOT analýza, identifikace okruhů dle činností (tzv. sněhulák)
- Vize:
 - Vysoká úroveň informačních služeb pro akademickou komunitu i veřejnost
 - Zajišťování informační infrastruktury VaVal + kvalitní data pro hodnocení vědy

• Osm okruhů činností

- Služby na místě
- Služby na dálku
- Lákadla
- Továrna
- Služby na národní úrovni
- Vlastní VaVal a vzdělávání
- Administrativa, ekonomika, správa domu, ...

Strategie NTK 2014 – 2019 (*2012)

Mise

My v NTK profesionálně a přátelsky **sloužíme** výzkumu, vzdělávání i široké odborné i laické veřejnosti. Pomáháme vytvářet a pečovat o intelektuální prostředí, v němž se informace transformují v poznatky, které podporují výzkum, jsou dále sdíleny akademickou obcí a živí proces vzdělávání. Shromažďujeme, vytváříme, spolehlivě uchováváme poznatky a dbáme o jejich snadnou dostupnost a komunikaci díky důvěryhodným systémům a strategiím. Nabízíme vlídné, zvoucí a stimulující prostředí jak fyzické tak i virtuální. Stále se vzděláváme a pomáháme v tom i ostatním.

Chceme, aby NTK byla **dokonalá akademická knihovna**.

Identifikace tří pilířů – adresátů služeb

- I. Vysoké školy, výzkum a vývoj
- II. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- III. Veřejnost, systém knihoven, jiné resorty, komerce,
které podporují
- IV. Technické služby
- V. Administrativní podpora

Integrace s VŠCHT (* 2011)

Mocný impuls

- nedostatečná přizpůsobivost, velká setrvačnost

Nový pohled

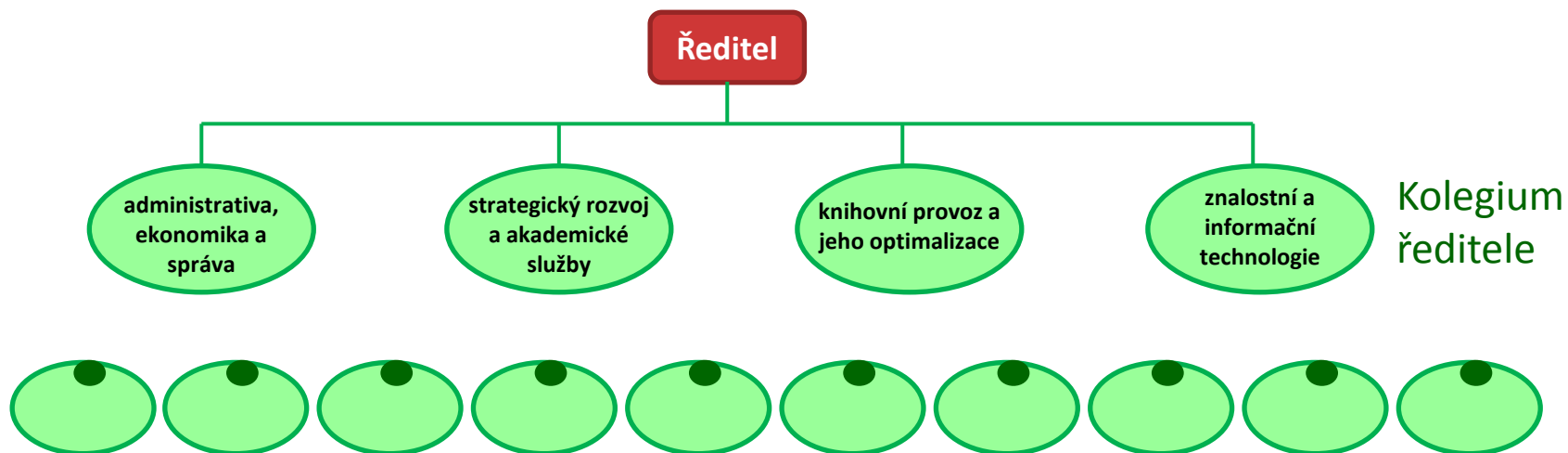
- změna paradigmatu: oboroví knihovníci – primárně NE-knihovníci jako jádro
- kmenové činnosti / core business: Z uživatelského hlediska je důležitější, co a jak knihovna poskytuje, než co a jak knihovna vlastní a spravuje

Další integrace

- ČZU – registrace zdarma, přístup k EIZ, ÚOCHB – postupná integrace knihovny, CIIRC – spolupráce na projektu ... a jednou snad i ČVUT

Transformační rok (* 06/2013)

1. 1. – 31. 12. 2014

V průběhu roku proběhnou hlavní změny směrem k procesnímu řízení,

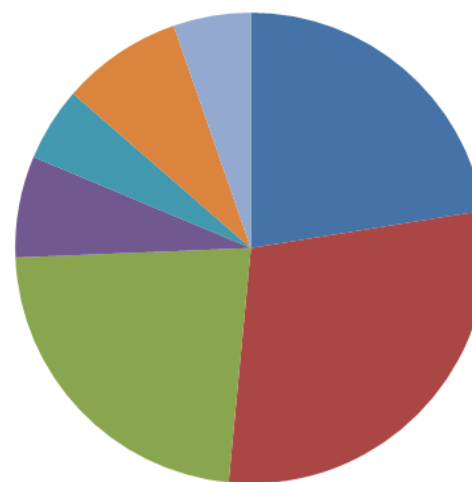
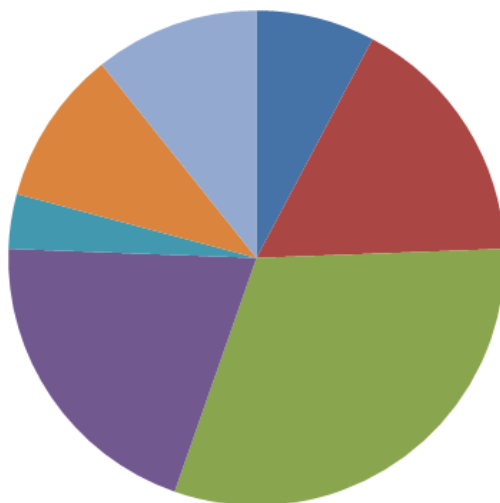
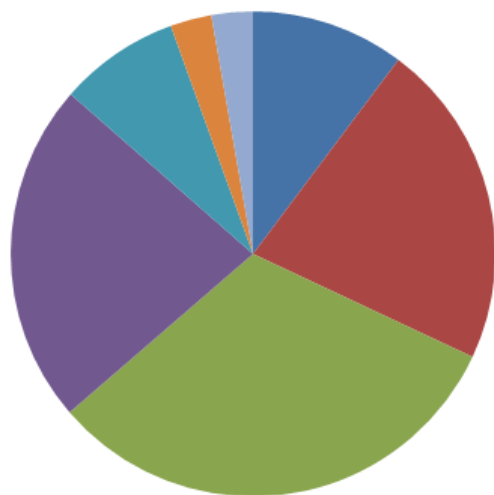
- restrukturační řady oddělení,
- vytvoření task-force týmů s časově omezeným trváním,
- posílení pravomocí vedoucích oddělení,
- příprava komplexního hodnocení.

Oborové knihovny

Aalto University,
Helsinki

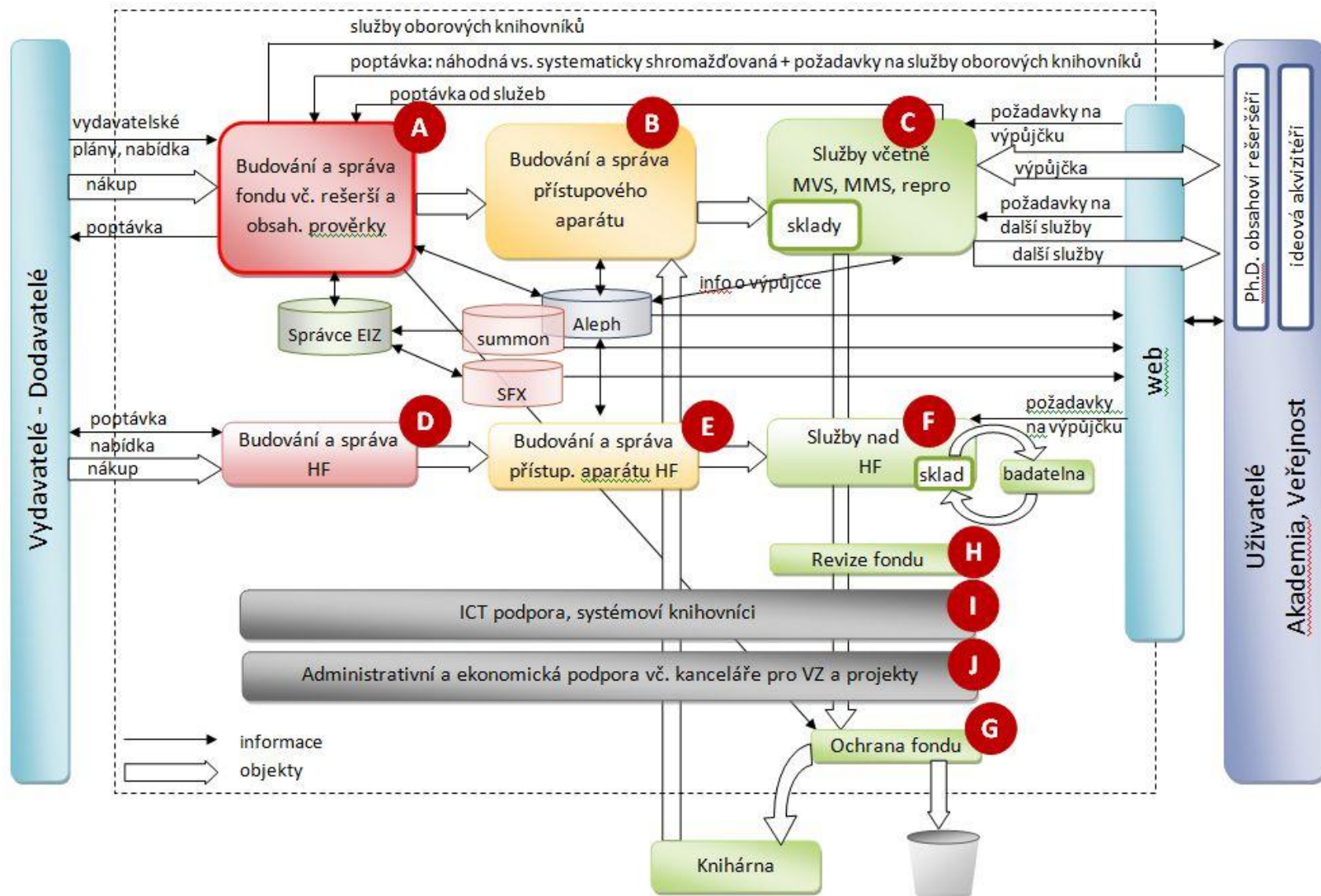
Virginia Polytechnic
Institute and State
University
Blacksburg, VA

National Library of
Technology, Prague

- Administration
- Access & Front-Desk Services
- Collection Services
- Subject Speciality (Knowledge Based) & Discovery Services
- Library Systems Development, Digital & Hybrid Library
- IT Development & Maintenance
- Other Operations

Schéma chemTK

Národní centrum

Projekt zřízení národního centra pro podporu informační infrastruktury výzkumu a vývoje, vzdělávání a veřejných informačních služeb

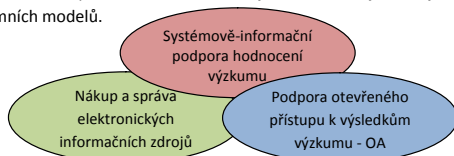
Potřeba vzniku národního centra

Poptávka po komplexním řešení, které zahrnuje:

- efektivní nákup a správu elektronických informačních zdrojů
- podpora elektronických zdrojů s otevřeným přístupem k publikačním výstupům (OA)
- podpora hodnocení kvality výzkumu – kvalitní bibliometrická data

Návrh řešení

Česká republika je malá ekonomika a jako taková musí hledat vzory v úspěšných zemích podobné velikosti. Tradičně dobře organizované a kooperativní severské země jsou vzorem nevhodnějším. Uvedené schema je extraktem tamních modelů.

Návrh postupu vytvoření politických předpokladů pro zřízení centra

MŠMT pověří ředitele NTK přípravou návrhu zřízení centra, jeho fungování a náplně činnosti → ředitel NTK jmenuje pracovní skupinu se zastoupením VŠ, AV a VO → MŠMT jmenuje svého zástupce do této skupiny → na základě podkladů připravených touto skupinou MŠMT přednese návrh na zřízení centra na RVVI a ve vládě.

Proč NTK

Nákup a správa EIZ:

- NTK má mnohaleté zkušenosti a vede „konsorcia“ o 70+ účastnících
- má zpracovaný návrh řešení kritické komponenty – licenčního centra (tzv. CzechELib)

Podpora otevřeného přístupu OA:

- NTK má znalosti o přístupu vysokých škol a AV ČR k problematice OA
- sama se aktivně podílí na světovém konsorciu pro podporu OA v oblasti jaderné fyziky SCOAP:

Systémově-informační podpora hodnocení výzkumu:

- NTK zahájila analytické vyhodnocování dat o publikační činnosti výzkumných organizací
- provozuje národní repozitář šedé literatury s kapacitou zachycovat metadata veškeré výzkumné produkce ČR, a tak zajistit hodnotitelnost přihlášených publikačních výstupů

NTK je připravena se takovým centrem stát a připravovat pro to všechny potřebné podklady.

Potřebuje k tomu pověření a politickou podporu na vládní úrovni. Možným řešením podpory je i tzv. velká infrastruktura.

Martin Svoboda, 18. 11. 2013

Návrh postupu vytvoření politických předpokladů

- MŠMT pověří ředitele NTK přípravou návrhu řízení centra, jeho fungování a náplně činnosti - ředitel NTK jmenuje pracovní skupinu se zastoupením VŠ, AV a VO
- MŠMT jmenuje svého zástupce do této skupiny
- na základě podkladů připravených touto skupinou MŠMT přednese návrh na zřízení centra na RVVI a ve vládě

Hlavní komponenty

- Nákup a správa elektronických informačních zdrojů
- Podpora otevřeného přístupu k výsledkům výzkumu - OA
- Systémově-informační podpora hodnocení výzkumu (bibliometrie, repozitář MD)

Poznámka na okraj

Závěr přednášky paní Izaskun Lacunza, Executive Director LIBER, na Bibliotheca Academica 2013:

■ New roles for libraries in the new Scholarly Communication environment:

○ By being embedded in research workflow

○ Leading on Open Access to Publications and Research Data Management

○ Managing funds for OA publication and dissemination

○ Library as publisher

○ Library as Open Science advocator

Děkuji za pozornost

martin.svoboda@techlib.cz

Sir Tim Berners-Lee

for Nobel prize !